

Matrikkelforskriften.

Høringsuttalelse fra Narvik -, Ballangen - og Tysfjord kommune.

Sammendrag

Denne høringsuttalelsen er utarbeidet i samarbeid mellom de tre kommunene Tysfjord, Ballangen og Narvik.

Kommunene vil generelt utrykke behov for mer tid til å forberede innføring av ny lov om eiendomsregistrering. Vi vil videre bemerke, at høringsutkastet ville tjent på også å beskrive problemstillingene, ikke bare forsøke og gi svar på disse.

Begrunnelsen for at kommunene trenger mer tid, kan kort oppsummeres slik:

- Dagens DEK og GAB skal videreutvikles til Matrikkelen. Ny lov og forslag til forskrifter legger opp til et høyt ambisjonsnivå med hensyn på innhold. Dette har vi forsøkt å imøtekomme gjennom "DEK-prosjektet", hvor målet er å oppnå minst 95 % fullstendighet på DEK i alle tre kommunene. Prosjektet er meget tids- og kostnadskrevende og forventes tidligst ferdig våren 2008.
- Kart- og delingsforretninger gjennomføres i dag som myndighetsutøvelse i kommunal regi. Ny lov innfører begrepet oppmålingsforretning, og det åpnes for at private landmålerforetak kan overta denne tjenesten. Det vil være ressurs- og tidkrevende å få på plass rutiner og saksbehandlingsregler for den nye tjenesten.
- Forskriftene er ikke ferdige. Før loven trer i kraft, må det settes av tid til kursing og opplæring av lovbrukere i hht. vedtatt forskrift.
- Det bør gjennomføres en lengre test- og prøveperiode av Matrikkelen, slik at denne er i full drift ved ikrafttredelse av loven.

Disse forholdene har betydelige konsekvenser for oppmålingstjenesten i kommunene. Departementet signaliserer at ny lov skal tre i kraft fra 01.01.2007. Forskriftene til loven er nå ute på høring. De endelige forskriftene vil legge viktige premisser for hvordan kommunene må innrette seg for å gjennomføre lovendringen. At disse premissene ikke er på plass før tidligst høsten 2006 er et stort problem i forhold til den praktiske gjennomføringen i kommunene.

Konklusjon:

Matrikkelloven med forskrifter vil få konsekvenser av både teknisk, organisatorisk, personellmessig og økonomisk karakter. Perioden fra forskriften er vedtatt og frem til årsskiftet er alt for kort til å sikre en forsvarlig behandling i forhold til de ansattes medvirkningsrett i forhold til hovedavtale, foreta de nødvendige justeringer av budsjett, samt foreta nødvendig opplæring.

Forslag fra de tre kommunene: Loven trer tidligst i kraft 1.1.2008.

Generelle kommentarer til høringsforslaget

Mangelfullt høringsforslag

Generelt må det kunne sies at høringsforslaget er noe mangelfullt og ufullstendig. Forskriftene bør følge samme nummerering som paragrafene i loven, og sentrale manglende og ufullstendige paragrafer (matrikkelen, arealoverføring m.fl.) må både høres og fastsettes før loven trer i kraft.

Matrikkelen

Etter vårt syn bør en av de mest sentrale endringer i loven, nemlig innføringa av Matrikkelen, både testes ut i praksis og vinnes erfaring med før loven trer i kraft. Forskriftene må være klokkeklare på hva som skal matrikkelføres og hva som kan matrikkelføres, og hva som skal og kan gebyrlegges. (Skal byggetillatelse matrikkelføres, og hvem skal betale for et matrikkelført offentlig pålegg?)

Slik vi ser det, vil det foreslåtte gebyret (kap. 14) ikke dekke kommunens oppgaver i forbindelse med matrikkelføring.

Pålegg om bruk av fastmerker.

Det er pr. i dag relativt få kommuner som har tatt overgang til Euref89. Dagens grunnlagsnett i NGO1948 inneholder tvang og deformasjoner. Som en konsekvens av dette, er det ønskelig at alle tomter innenfor avgrensede områder har samme "feil" (for å sikre en ens transformasjon.) Forskriftene må derfor hjemle at kommunene kan pålegge (ikke bare veilede) hvilke fastmerker som skal brukes ved arbeider etter lov om eiendomsregistrering.

Det må videre hjemles at kommunene kan pålegge at grensepunktene koordinatbestemmes i kommunens gjeldene geodetisk grunnlag - viser til våre kommentarer til §§ 15-6 og 18-3. (Eventuelt kan det fastsettes frist for kommunene for overgang til Euref89.)

Tinglysning av flere dokumenter sammen med matrikkelbrevet

I forbindelse med godkjenning av fradelingssaker stilles det ofte betingelser om at det må framlegges tinglyste avtaler om vei, vann og avløp o.l. Ved noen tingretter praktiseres ordning med at slike erklæringer kostnadsfritt kan vedlegges skjøtet, så lenge de angår eiendommen.

Vi håper at departementet vurderer muligheten for å ta inn ei lignende ordning i forskriftene til matrikkelen, men da i forbindelse med tinglysing av matrikkelført oppmålingsforretning /matrikkelbrevet. Prinsippet vil i så fall bli at det kostnadsfritt kan tinglyses nødvendige rettigheter til vei, vann og avløp for matrikkelført eiendommen sammen med matrikkelbrevet.

Kompetansekrav

Forskriften sier lite og ingenting om kompetansekrav til matrikkelfører. Vi foreslår at det utarbeides retningslinjer, men at det samtidig tas høyde for prinsippene i kommuneloven.

Ny offentlighetslov/ immaterielle rettigheter.

Prisprinsippene som kommer til å bli fastsatt i forskriftene til ny Offentlighetslov vil, slik vi ser det, måtte få innvirkning på gebyrer og prising etter Matrikkeloven. Kommunene må videre ha medbestemmelse på inntekter og fordeling av denne; jfr. Trekantavtalen.

Merknader til den enkelte paragraf

Vi har valgt å ikke gå veldig i dybden på den enkelte paragraf i forskriftsforslaget. Slik vi ser det, bør forskriftene bearbeides og ferdigstilles i forhold til nevnte mangler og mottatte innspill og deretter sendes ut på ny høring. Noen detaljer har vi sett på, men i hovedsak er det de for oss viktigste paragrafene, vi gir tilbakemelding på.

Til § 4-3 Når matrikkelenhet er så stor ...

Mellom pkt 1 a og 1 b mangler ordet "eller" hvis sammenhengen mellom punktene skal gi noen mening.

Til § 5-1 Sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter.

(2) Matrikkelenheter med forskjellig gårdsnummer kan ikke slås sammen.

Denne bestemmelsen bør utgå. Det må være mer praktisk og fornuftig å sammenføye enn å tviholde på de gamle gårdsnummergrensene. I våre kommuner har vi eksempler på sammenføring over gårdsgrenser og kan ikke se at det har ført til noen praktiske ulemper.

Ved å ikke tillate sammenføring vil en grunneier enten det er bolig, industri, fritidsbolig etc. måtte forholde seg til to matrikkelenheter for samme eiendom ved pantsetting etc. Hensikten med bestemmelsen om sammenføring er jo nettopp å unngå ulempene med dette.

Vi har eksempler på at gårdsnumrene ikke utgjør et sammenhengende område, men har parseller i utmark som grenser opptil andre gårdsnummer. Her vil, med de nye reglene, en del tomter for fritidsbebyggelse og turistnæring måtte bestå av to eller flere matrikkelenheter med de ulemper dette medfører.

Til § 5-2

Vi har tidligere hatt tilfeller hvor to bnr. med sammenfallende festenummer har blitt sammenføyd. Dette vil muligens ikke kunne skje i dag (?), men kan eventuelt sikres ved egen bestemmelse i forskriftene.

Til § 9-4 Utsteding av matrikkelbrev.

Nest siste avsnitt: ... *har kommunen ikke plikt til å orientere naboene.* Vil dette si at kommunen normalt har plikt til å orientere naboene ved utsteding av matrikkelbrev? Vi forslår at partsinteressene til naboer og andre berørte (jfr. § 15-8) sikres tilstrekkelig ved forskrifter i kapittel 15.

Til § 14-1 Matrikkelgebyr

Som nevnt i de generelle kommentarene, vil det foreslåtte matrikkelgebyret ikke dekke kommunens kostnader med matrikkelføring. I tillegg må det klart framgå av forskriftene at eventuelle krav om matrikkelføring fra jordskifteverket og vegvesenet også medfører ordinært matrikkelgebyr (rundskriv fra Landbruksdepartementet, dat. 24.06.94, pkt. II. "Oppmålingsmyndighetene kan ikke kreve gebyr for slik tildeling av nummer" må følgelig utgå).

Til § 15-6 Tekniske krav ved måling av grenser, dokumentasjon

Forskriftene må hjemle at kommunene kan pålegge at grensepunktene koordinatbestemmes i kommunens gjeldene geodetiske grunnlag.

Til § 16-4 Krav til utdanning og praksis for ansvarlig landmåler.

Kommunene her vil foretrekke en godkjenningsmodell mer i tråd med PBL i stedet for den foreslåtte løsning med svært høye kompetansekrav til ansvarlig landmåler og like krav uansett oppdragets art. Vi foreslår ei inndeling i 3 tiltaksklasser, med bare særlige krav til juridisk eller måleteknisk kompetanse i godkjenningsklasse 3. Det vil være viktig at man har klare retningslinjer for hvilke saker som skal være i de ulike klassene.

Til § 16-10 Gebyr for godkjenning som landmålerforetak.

Det foreslåtte gebyret samsvarer dårlig med sammenlignbare gebyrer, f.eks.:

Med hjemmel i forskrift av 22. januar 1997 nr. 35 om godkjenning av foretak for ansvarsrett § 29, jfr. plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr 77 § 98a, fastsettes følgende gebyrer for sentral godkjenning av foretak:

Årsgebyr for å inneha sentral godkjenning	1.100,-
Gebyr for behandling av søknad om sentral godkjenning	0,-
Gebyr for fornyelse og endring av godkjenning	0,-

Til §17-1 Særskilte bestemmelser om oppmålingsforretning som kommunen utfører under kommunalt eneansvar.

1. ledd. *Snødekt mark* – bør endres til *Snødekt/frossen mark*, da det ofte er telen som stopper delingsarbeidet.

(2) Kommunen kan bare påta seg oppdrag som skal matrikkelføres i kommunen.

Bestemmelsen må ikke hindre interkommunalt samarbeid mellom kommuner som har vedtatt enerett. I forarbeidene til loven - Ot.prp.nr.70 (2004-2005) Egedomsregistrering 36 Merknader til dei enkelte paragrafane i lovforslaget - står bl.a. følgende, sitat:" Kommunen kan organisere tenesta med egne tilsette, eller få tenesta utført av andre på sine vegne, under dette som interkommunalt samarbeid."

Interkommunal samarbeid er lovlig på de fleste områder, bortsett fra der særloven setter begrensninger. Et av områdene som egner seg best for interkommunalt samarbeid (IKS) er nettopp kart- og oppmåling. Hvorfor skal to kommuner (som har valgt enerett) kunne samarbeide om Matrikkelføring, godkjenning av delingssaker, byggesaker, plansaker m.m. , men ikke ha muligheten for IKS om oppmåling ?

Samkommuneløsningen prøves ut i Innherred samkommune. Hvordan skal forskiftene i tilfelle tolkes for disse (Levanger og Verdal). Og hva med andre samkommuneløsninger, vertskommuneløsninger eller IKS som er eller måtte bli etablert fra nå og til 5 år etter loven har trådt i kraft.

Til §18-3 Utlevering av opplysninger fra fastmerkeregisteret.

Kommunen blir her pålagt et generelt veiledningsansvar. I tillegg må kommunen kunne pålegge at arbeider etter Matrikeloven skal foregå med utgangspunkt i angitte fastmerker. (Eventuelt kan et slikt pålegg tas inn i § 15-6)

Narvik, 12. juli 2006.

Yvonne Mikalsen
Tysfjord kommune
(sign.)

Håvard Finn
Ballangen kommune
(sign.)

Trond Lorang Hermansen
Narvik kommune
(sign.)